



| Guía Docente          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                    |                             |          |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------------------|----------|
| Datos Identificativos |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                    | 2019/20                     |          |
| Asignatura (*)        | Relacións grupais e intervención psicosocial                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Código             | 615G01405                   |          |
| Titulación            | Grao en Socioloxía                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                    |                             |          |
| Descriptor            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                    |                             |          |
| Ciclo                 | Período                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Curso              | Tipo                        | Créditos |
| Grao                  | 1º cuatrimestre                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Cuarto             | Optativa                    | 4.5      |
| Idioma                | CastelánGalego                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                    |                             |          |
| Modalidade docente    | Presencial                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                    |                             |          |
| Prerrequisitos        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                    |                             |          |
| Departamento          | Psicoloxía                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                    |                             |          |
| Coordinación          | López-Cortón Facal, Ana María                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Correo electrónico | ana.lopez-corton@udc.es     |          |
| Profesorado           | Espinosa Breen, Pablo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Correo electrónico | pablo.espinosa.breen@udc.es |          |
|                       | López-Cortón Facal, Ana María                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                    | ana.lopez-corton@udc.es     |          |
| Web                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                    |                             |          |
| Descrición xeral      | A materia de Relacións grupais e Intervención psicosocial pretende familiarizar ao alumno no coñecemento e manexo das ferramentas teóricas e metodolóxicas da Psicoloxía grupal e da intervención psicosocial en situacións conflitivas ou de necesidade. Neste sentido fíxanse como obxetivosl introducilo no coñecemento dos temas de estudo e investigación e das áreas de intervención no comportamento grupal; familiarizalo co estudo da interacción social e as relacións humanas a través das condutas concretas que realizan as persoas tanto individualmente como en grupo. |                    |                             |          |
|                       | Preténdese tamén analizar os contextos reais e simbólicos nos que se desenvolve a conduta grupal prestando atención aos procesos de percepción, atribución, actitudes, comportamentos e representacións resultantes, principalmente nunha sociedade aberta, multicultural e multilinguística.                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                    |                             |          |

| Competencias do título |                                                                     |
|------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| Código                 | Competencias do título                                              |
| A2                     | Introducción a la psicología de los colectivos y grupos humanos.    |
| A36                    | Actitud de compromiso frente a los problemas sociales y culturales. |
| B3                     | Capacidad de análisis y síntesis.                                   |
| B9                     | Reconocimiento a la diversidad y a la multiculturalidad.            |
| B12                    | Trabajo en equipo.                                                  |
| B22                    | Liderazgo.                                                          |

| Resultados da aprendizaxe                                              |  |                        |                        |
|------------------------------------------------------------------------|--|------------------------|------------------------|
| Resultados de aprendizaxe                                              |  | Competencias do título |                        |
| Reconocimiento a la diversidad y a la multiculturalidad B9             |  | A2                     | B9<br>B22              |
| Capacidad de análisis y síntesis B3                                    |  | A2                     | B3<br>B9<br>B12<br>B22 |
| Actitud de compromiso frente a los problemas sociales y culturales A36 |  | A2<br>A36              | B3<br>B9               |
| Introducción a la psicología de los colectivos y grupos humanos A2     |  | A2<br>A36              | B9<br>B12              |
| Reconocimiento a la diversidad y a la multiculturalidad B9             |  |                        | B9<br>B12              |



|                       |  |                  |  |
|-----------------------|--|------------------|--|
| Liderazgo B22         |  | B9<br>B12<br>B22 |  |
| Trabajo en equipo B12 |  | B12<br>B22       |  |

| Contidos                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Temas                                                                     | Subtemas                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| TEMA 1: LA REALIDAD DEL GRUPO                                             | Introducción a la Psicología de los Grupos. 2.- El continuo Interpersonal-Intergrupar. 3.- El grupo, escenario de la influencia. 4.- Funciones de los Grupos. 5.- Tipologías grupales.                                                                                                                 |
| TEMA 2: LA ESTRUCTURA DE GRUPO                                            | 1.- Componentes de la estructura grupal. 2.- Posiciones, estatus y roles. 3.- La naturaleza de las normas grupales. 4.- Las diversas acepciones de la cohesión.                                                                                                                                        |
| TEMA 3: EL LIDERAZGO EN LOS GRUPOS                                        | 1.- Jefes, líderes y directivos. 2.- Poder, liderazgo e influencia. 3.- Carisma y visión en el liderazgo. 4.- Las habilidades de dirección.                                                                                                                                                            |
| TEMA 4: COOPERACIÓN, COMPETICIÓN Y RESOLUCIÓN DE CONFLICTOS EN LOS GRUPOS | 1.- Condiciones de las relaciones intergrupales: la condición de identidad, la condición de interdependencia y la condición de estructura. 3.- Determinantes de la cooperación y el conflicto. 4.- La resolución de conflictos. 5.- Estrategias psicosociales contra la discriminación y el prejuicio. |
| TEMA 5: DISEÑO E IMPLEMENTACIÓN DE UN PROGRAMA DE INTERVENCIÓN            | 1.- Fases en el diseño de un programa de intervención<br>2.- Implimentación : de la iniciativa a la acción<br>3.- Estrategias para asegurar la implementación                                                                                                                                          |

| Planificación                                                                                                            |              |                   |                                           |              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-------------------|-------------------------------------------|--------------|
| Metodoloxías / probas                                                                                                    | Competencias | Horas presenciais | Horas non presenciais / traballo autónomo | Horas totais |
| Estudo de casos                                                                                                          | B3 B9 B12    | 6.5               | 13                                        | 19.5         |
| Discusión dirixida                                                                                                       | B3           | 7                 | 7                                         | 14           |
| Traballos tutelados                                                                                                      | A36 B12      | 7                 | 21                                        | 28           |
| Presentación oral                                                                                                        | B3 B22       | 2                 | 10                                        | 12           |
| Sesión maxistral                                                                                                         | A2           | 7                 | 30                                        | 37           |
| Atención personalizada                                                                                                   |              | 2                 | 0                                         | 2            |
| *Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado |              |                   |                                           |              |

| Metodoloxías        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Metodoloxías        | Descrición                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Estudo de casos     | Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo. |
| Discusión dirixida  | Técnica de dinámica de grupos na que os membros dun grupo discuten de forma libre, informal e espontánea sobre un tema, aínda que poden estar coordinados por un moderador.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Traballos tutelados | Proceso de ensinanza orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacións que requiren ao estudante identificar un problema obxecto de estudo, formulalo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado.                                                                                                                                                                       |
| Presentación oral   | Intervención baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |



|                  |                                                                                                                                                                                                  |
|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sesión maxistral | Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. |
|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Atención personalizada

| Metodoloxías                                                 | Descrición                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Traballos tutelados<br>Presentación oral<br>Sesión maxistral | Os estudantes recibirán atención personalizada sempre que o necesiten. En calquer caso informarán periodicamente o profesor do estado do traballo |

## Avaliación

| Metodoloxías        | Competencias | Descrición                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Cualificación |
|---------------------|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| Traballos tutelados | A36 B12      | Consistirá na realización de actividades de carácter práctico: resúmenes sobre documentos analizados individualmente ou en grupo; procura e análise de información sobre temas e situacións sociais; identificación e tratamento de problemas cos procedementos pertinentes; interpretar resultados de traballos de investigación realizados                                                                                   | 40            |
| Presentación oral   | B3 B22       | Intervención baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica                                                                                                                                                                                                       | 20            |
| Sesión maxistral    | A2           | Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.                                                                                                                                                                                                                               | 20            |
| Estudo de casos     | B3 B9 B12    | Metodoloxía onde o suxeito se enfronta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada | 20            |

## Observacións avaliación

|                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| La nota final será la suma de todas las metodologías. Es necesario aprobar cada una de las partes para poder superar la asignatura<br>Non se establece ningún criterio de avaliación diferente para o alumnado a tempo parcial ou con dispensa académica. |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Fontes de información

|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Bibliografía básica</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- AYESTARÁN, S. (1996). El grupo como construcción social. Barcelona: Plural Ediciones</li> <li>- ANZIEU, D. y MARTIN, J. (1997). La Dinámica de los Grupos Pequeños. Biblioteca Nueva: Madrid</li> <li>- CARTWRIGHT, D. y ZANDER, A. (1992). Dinámica de Grupos. México: Trillas</li> <li>- BLANCO, A., CABALLERO, A. y DE LA CORTE, L. (2004). Psicología de los Grupos Madrid. Madrid: Pearson</li> <li>- BUENO, J. R. (1993). La intervención psicosocial. Programas y experiencias. Madrid: Editorial Popular</li> <li>- GIL, F. y ALCOVER, J. M. (Eds.) (1999). Psicología de los grupos. Madrid: Pirámide</li> <li>- HUICI, C. y MORALES, J. F. (2004). Psicología de los grupos. Madrid: UNED</li> <li>- ROMAY, J. (2005). Perspectivas y retrospectivas de la Psicología Social en los albores del siglo XXI.. Madrid: Biblioteca Nueva</li> <li>- SÁNCHEZ, J. C. (2002). Psicología de los grupos. Teorías, procesos y aplicaciones. Madrid: Mc Graw</li> <li>- José C. Sánchez. (2014). Psicología de los grupos : teorías, procesos y aplicaciones /. Mc Graw Hill[Recurso electrónico]</li> <li>- Blanco Abarca, Amalio (2005). Psicología de los grupos. Madrid : Pearson, [2005]</li> <li>- Canto Ortiz, Jesús M. (2006). Psicología de los grupos: estructura y procesos (2a. ed. Ediciones Aljibe (recurso Electrónico)</li> </ul> |
|----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|



|                             |  |
|-----------------------------|--|
| Bibliografía complementaria |  |
|-----------------------------|--|

## Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Psicoloxía social/615G01108

## Observacións

As calificacións obtidas na primeira convocatoria serán gardadas para a segunda convocatoria

(\*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías